

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/33, p. 589-604

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12740>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Yrd. Doç. Dr. Zuhâl GİZİR –
Dr. Simge YILMAZ

This article was checked by iThenticate.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ALAN 5-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN VELİLERİNİN OKULA HAZIRBULUNUŞLUK DAVRANIŞLARI VE OKUL OLGUNLUĞU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Emine YILMAZ BOLAT*

ÖZET

Bu araştırma, okul öncesi eğitim alan 5-6 yaş grubu çocukların velilerinin okula hazırbulunuşluk davranışları ve okul olgunluğu ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma, Mersin il merkezi Yenişehir ilçesindeki bağımsız bir anaokuluna devam eden 5-6 yaş grubu çocukların ebeveynleriyle yürütülmüştür. Bu doğrultuda araştırmaya katılım için gönüllü 18 ebeveyn dahil edilmiştir. Araştırmada, veri toplama araçlarından tarama modelleri içinden anket tekniği seçilmiştir. Anket olarak Ülkü (2007) tarafından geliştirilmiş olan "Velilerin ve Öğretmenlerin Çocukların Okul Olgunlukları Hakkındaki Görüşleri Anketi" kullanılmıştır. Bu anket literatür taramaları, yurt içi ve yurt dışında yapılan araştırmalar ve 1993 Ulusal Ev Eğitimi Anketi (screener, school readiness and school safety and dicipline) temel alınarak hazırlanmış ve uzman görüşleri ile pilot uygulama verileri doğrultusunda oluşturulmuştur. Anket kişisel bilgi formu ve okula hazır bulunuşluk ve okul olgunluğu ile ilgili soruların olduğu bölüm olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır.

Örnekleme alınan velilere okula başlama ve okul olgunluğu konusunda eğitim verileceği, eğitim öncesinde ve eğitim sonrasında anketin iki kez uygulanacağı belirtilmiştir. Araştırmaya katılan ebeveynlere anketler bireysel olarak araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Araştırma sonunda, okula hazırbulunuşlukla ilgili davranışların çocuğun okul olgunluğu (okul hazırbulunuşluğu) ile ilişkisinin önem sırasına göre koyulmasına ilişkin veriler değerlendirildiğinde, 20 maddeden 10 maddenin önemli veya çok önemli olduğu, 5 maddeyle ilgili olarak hiç önemli değil cevabı verildiği görülmüştür. Okul olgunluğu için önemli olduğu düşünülen ifadelere ilişkin frekans ve yüzde değerleri değerlendirildiğinde, 29 maddeden 14'ü tüm ebeveynler tarafından önemli bulunmuştur. Ön test ve son test arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, okul olgunluğu, okula hazır bulunuşluk, veli görüşleri

* Yrd. Doç. Dr., Mersin Üniversitesi. El-mek: eyilmazbolat@gmail.com

5-6 YEAR-OLD PRESCHOOL CHILDREN'S PARENTS' VIEWS ABOUT SCHOOL READINESS BEHAVIORS AND SCHOOL MATURITY

ABSTRACT

This research was conducted to determine the opinions of 5-6 year-old preschool children's parents about school readiness and school maturity. The participants of the study was 18 parents whose children were enrolled in early child care centers located in Yenisehir district at Mersin province. In the study, questionnaire was chosen among the survey models from data collection tools. "Parents' and Teachers' Questionnaire of Children's Opinions about School Maturity" which is developed by Ülkü (2007) was used as a research tool in the current study. This questionnaire was prepared based on literature reviews, national and international surveys and the 1993 National Home Education Questionnaire (screener, school readiness and school safety and discipline) and was developed in the direction of expert opinion and pilot application data. The questionnaire consists of two parts; the personal information form and the section where the questions about readiness and school maturity are related to the school.

It is stated that the surveyed parents will be educated about the start of schooling and school enrollment, and the questionnaire will be implemented twice before and after the training. Questionnaires were administered individually by the researcher to the parents who participated in the research. At the end of the study, it was seen that, when evaluating the behaviors related to readiness to the school according to the order of importance of the relation with the school age (school readiness). Moreover, it is seen that 10 items from 20 items are important or very important. When evaluating the frequencies and percentages of the expressions which are important for school maturity, 14 out of 29 items were considered as significant by all the participants. There was no statistically significant difference between pretest and posttest results.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Starting to school is a phenomenon in terms of physical, emotional, mental and social. The readiness level of the child that the child has to start the school can affect the future school experience of the child. Children's readiness for school is influenced family-related variables, home / school environment and cultural differences and factors related to children such as the child's health, temperament, development, gender, age and level of development. It is not enough for the child to reach a certain age in order to start the school and gain basic skills in school. Parents should have information about whether their children are ready for schooling in order to have realistic expectations from the children. Parents can reflect their concerns on children who will begin elementary school This research is an important study of children in evaluating the views of parents in terms of adjustment to the school and

Turkish Studies

readiness to school. It is thought that this research is important in terms of minimizing the anxiety, stress and behavioral adjustment problems that children experience when they start elementary school and ensuring compliance with the new situation in their parents.

Method

The purpose of this study is to determine the opinions of the parents of the children of 5-6 age group who have pre-school education about the readiness to read and the school age. In this direction, the following sub-goals were tried to be achieved:

1. How does the 5-6 year old group place the readiness of the parents of the children who receive pre-school education according to the order of importance?
2. What does the 5-6 year old group think about the importance of parents' preschool education?
3. Does the order of importance of the readiness behaviors of the parents of the children of 5-6 groups receiving pre-school education change with the family education?
4. Do parents of parents of children aged 5-6 years attending pre-school institutions participate in family education, affect their views on school grief?

The study group of study consisted of 18 parents who were children of 5-6 year old children who had pre-school education in Yenişehir district of Mersin province center. In the research, as data collection tool; "Parents' and Teachers' Questionnaire of Children's Opinions about School Maturity" developed by Ülkü (2007). This questionnaire was prepared based on literature reviews, national and international surveys and the "National Home Education Questionnaire", and was finalized in terms of expert opinion and pilot implementation. The questionnaire consists of two parts. These are the sections where there is a question about personal information form and school readiness and school grievance. The personal information form includes questions such as age, gender, parents' educational status, parent-child coexistence and self-testimony, and monthly average income. The four-point Likert-type scale (never important, sometimes important, important, very important) was used in terms of order of importance to behaviors about the readiness for school in the questionnaire. In order to determine the views of the parents about the importance of school-related statements, answers were obtained using a binary scale (Yes or No).

Questionnaires were administered individually by the researcher to the parents taken in the sampling group. When analyzing the obtained data, participants were graded as 1 point for the important, 2 points for the important, 3 points for the important, 4 points for the important, not important at the point where the behaviors related to the readiness to read were important. Assessment was made by giving 1 point to the answer in the yes and 2 points to the answer in the case of the opinions of the parents as to whether the expressions about the school maturity were important. After the results were analyzed, participants were instructed in the direction of the obtained data and on the start of school attendance. At the end of the training, the questionnaires were applied again and the results were transferred to the computer environment.

Turkish Studies

Findings

As a result of the research, it has been seen that the parents put importance to the behaviors related to the schooling, and that the behaviors are mostly expressed as important or very important. However, it was stated that the children were able to read certain items (22.2%), writing some words (27.8%), and being happy that their children were going to school all day (38.9%).

Findings related to whether the pre-test and post-test scores differed in terms of giving importance to the behavior of the parents about school readiness were analyzed by t test. It was determined that there was no statistically significant difference between the averages of pre-test and post-test total scores [$t_{17} = .681, p > .05$].

When examining the data on whether parents had important expressions about school grief before and after the training, it was seen that the parents could write the child's name and to write and read some letters as the least important items. It is also known as "the environment of the school", "the teacher has an influence", "the education of the parents' child", "the environment of the child", "the child's understanding of the rules", "the child understands, accepts and fulfills the rules" "And" teacher-parent communication "were important both in the pre-tests and in the final tests by the parents in terms of school maturity.

Predictive t test was used to assess whether the parents' perceptions of the effects of parental education before and after primary education were significant. As a result, there was no statistically significant difference between the mean of pre-test and post-test total scores [$t_{17} = 1.014, p > .05$]. Although there was some increase in the score between the pre-test and post-test total scores of the parents regarding the statements that were effective at the beginning of primary school, the difference obtained was not statistically significant.

Discussion and Conclusion

As a result of the research, it has been seen that the parents put importance to the behaviors related to the schooling, and that the behaviors are mostly expressed as important or very important. It was emphasized that it is not important at all to read certain items (22.2%), writing some words (27.8%), and being happy because of going to school all day of their children (38.9%). This result may be related to the emphasis on not teaching literacy before school in Turkey. On the other hand, the parents' readiness to read the parents' happiness of leaving the child to the school can be related to their child-centered evaluations.

The level of readiness of the child to the reading is influenced by the reading. In order for the adjustment process to be successful, the child needs to reach a sufficient level of physical, social-emotional, cognitive and language development (TED, 2010).

When the findings related to the pre-test and post-test point averages regarding the attitudes of the parents about the importance of behaviors related to school readiness were examined, it was determined that there was no statistically significant difference between the average of the pre-test and post-test total scores. This is thought to be related to the time spent by parents of their children taking pre-school education

for one year and the application of the pre-tests in June and the final tests in September.

50% of the parents think that it is not important for the child to write the name when it is judged that the parents have important expressions about the school age before and after the education. The second most important item parents find is "The child can write and read some letters". This is thought to be related to the frequent emphasis on the lack of literacy training in preschool education. It is important for the child to be able to meet basic physical requirements independently, to be able to meet the basic physical requirements of the child independently, to understand, accept and fulfill the rules of the child, discrimination of colors "and" Teacher-friendly communication "were important both in the pre-tests and in the final tests by the parents in terms of school maturity. It is important for the child to be able to express themselves easily when he is ready for school, to understand the children and to comply with the rules and meet their needs on their own. Age in our country can be seen as the criterion for starting primary school. However, it should also be noted that there may be individual differences. As a result of the evaluations, there is no problem in the transition of primary education to the child who is believed to be ready (Oktay ve Unutkan, 2006, 350).

Parents' pre-test and post-test scores related to expressions that were effective at the beginning of primary school were compared and there was a slight increase in the score, but the difference was not statistically significant. This may be related to the elapsed time between preterm and posttest implementation periods and to family participation in pre-school education and preschool education for children for one year. Since the preliminary tests were carried out in June and the final tests were carried out in September, they may have forgotten the information given by the pauper during this time period.

Suggestions

Proposals for researchers;

- The same research can be conducted considering the socioeconomic level.
- Making this study done with a wider set of samples could yield more beneficial results.
- Parents and public and private institutions at various socio-economic levels can be compared.

Recommendations for implementation;

- Trainings should be given to pre-school and classroom teachers regarding the transition of school age and primary education to their parents, and they should be educated about this transition period.
- Emphasis should be placed on the primary school compliance studies.
- All children's school age should be assessed before primary school starts, and primary school should be started adequately.
- Informative meetings should be held about the transition period to the school for the parents and communication with the family should be made.

Keywords: Pre-school, school age, school readiness, parental views

GİRİŞ

Okula başlama, sadece fiziksel bir olgu olmasının yanı sıra, aynı zamanda zihinsel, duygusal ve sosyal bir olgudur. Çocuklar okula başlamayla birlikte bir takım sorumluluklar üslenerek etkileşimli bir sosyal ortama katılarak, bir takım akademik becerileri kazanmaktadır. Bu becerileri kazanmak için belli bir bilgi ve deneyimin beraberinde motivasyonu da yüksek olmalıdır. Okula başlamak için çocuğun sahip olduğu okula hazır bulunuşluk düzeyi, çocuğun gelecek okul yaşantısını etkileyebilmektedir.

Hazırbulunuşluk, çocuğun herhangi bir duygusal karışıklığa uğramadan kolayca ve yeterli olarak öğrenebilmesidir. Bu, yalnızca olgunlaşmayla ulaşılabilecek bir nokta değildir. Çocuk bu hazırlığa, yeni öğrenme görevlerini temel olabilecek ön öğrenmesini okul öncesi dönemde öğrendiklerini tamamlayarak ulaşabilir (Arı ve Özcan, 2014). Çocukların okula hazırbulunuşluklarını ve okul olgunluklarını çocuğun yanı sıra çevresel etmenlerde etkilemektedir. Çocuğun sağlığı, mizacı, gelişimi, cinsiyeti, kronolojik yaş ve davranışı çocukla ilgili unsurları oluştururken, aile ile ilgili değişkenler ev/okul çevresi ve kültürel farklılıklar çocuğun okula hazırbulunuşluğunu etkileyen dışsal unsurları oluşturmaktadır (McBryde, Ziviani ve Cuskelly, 2004). Akay ve Ceylan (2017), yaptıkları bir araştırmada, anaokuluna devam eden çocukların zihinsel-dil gelişimlerinin ilkökul birinci sınıfa devam eden çocuklara göre daha iyi olduğunu, anaokuluna devam eden çocukların çoğunluğunun (%48) ilkökula hazır oldukları halde, ilkökul birinci sınıfa devam eden çocukların çoğunluğunun (%40) ilkökula hazır olmadıkları belirlenmiştir. Gündüz ve Çalışkan (2013), yapmış oldukları araştırmada 60-66 ay yaş grubundaki çocukların “ortanın altı” düzeyde, 66-72 ve 72-84 ay yaş grubundaki çocukların ise “orta düzeyde” okul olgunluğuna sahip olduklarını, 72-84 aylık çocukların okul olgunluk düzeylerinin 66- 72 aylık ve 60-66 aylık çocukların okul olgunluk düzeylerinden daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Okuma ve yazma ile ilgili davranışlar ve kavramlar, erken yaşlarda sosyal etkileşim içinde kazanılmaktadır (Şimşek-Çetin, Bay ve Alisinanoğlu, 2014). Okula başlamak ve okuldaki temel becerileri kazanmak için çocuğun belirli bir yaşa ulaşmış olması tek başına yeterli değildir. Çocukta bulunması gereken en önemli niteliklerden biri de, çocuğun sağlıklı ve normal bir beden gelişimine sahip olmasıdır. Aynı şekilde görme, işitme açısından da çocuğun tam olarak sağlıklı olması gerekmektedir (Arı ve Özcan, 2014). Bunun yanı sıra çocuğun duygusal ve sosyal açıdan da okula hazır olması gerekir.

Araştırmanın Önemi

Çocukların eğitim yaşamında önemli izler bırakmasının yanı sıra çocukların okula bakış açısını etkileyen okula başlama, eğitim yaşamındaki en önemli olaylardan birisidir. Okula başlama, çocuklar açısından zihinsel, fiziksel, sosyal ve duygusal açıdan belli bir olgunluk düzeyi gerektirir. Çocukların okul olgunlukları ve uyumlarıyla ilgili çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Yoleri ve Tanış (2014), ilkökul birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenler açısından okula uyumlarının belirlenmesi amacıyla yaptıkları araştırma sonucunda, okula yedi yaşında başlayanların uyum düzeyinin beş yaşında başlayanlara göre ve ilkökula başlamadan okul öncesi eğitim alan öğrencilerin uyum düzeylerinin almayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ogelman vd. (2015), yaptıkları araştırmada 68-72 aylık okul öncesi eğitime ve ilkökula devam eden çocukların okula uyum ve öğretmenleriyle ilişkilerinin karşılaştırılması amacıyla yaptıkları araştırma sonucunda, çocukların okula uyum değişkenlerinde (işbirlikli katılım, kendi kendini yönetme, okuldan kaçınma, okulu sevme) sınıf türü açısından anlamlı düzeyde farklılık bulunamamış, ancak okula uyumu kolaylaştırıcı, çocuklara, öğretmenlere, anne-babalara rehberlik edici programlar,

projeler geliştirilmesi önerilmiştir. Bu araştırma çocukların okula uyum ve okula hazırlık bakımından ebeveynlerin görüşlerini değerlendirmesi bakımından önemli bir çalışma olduğu düşünülmektedir. İlkokula başlayacak olan çocukların ebeveynlerinin kaygı, ilgi ve bilgi düzeyleri de oldukça önemlidir. Bu araştırmanın, ilkököl birinci sınıfa devam edecek olan 5-6 yaş grubu çocukların ilkökula başladığında yaşadığı kaygı, stres ve davranışsal uyum problemlerini en aza indirmek açısından ve bu doğrultuda velilerinde yeni duruma uyumunu sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı okul öncesi eğitim alan 5-6 yaş grubu çocukların velilerinin okula hazırbulunuşluk davranışları ve okul olgunluğu ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Bu doğrultuda aşağıdaki alt amaçlara ulaşılmaya çalışılmıştır:

1. 5-6 yaş grubu okul öncesi eğitim alan olan çocuklarının ebeveynlerinin okula hazırbulunuşluk davranışlarını önem sırasına göre nasıl yerleştirmektedir?
2. 5-6 yaş grubu okul öncesi eğitim alan olan çocuklarının ebeveynlerinin okul olgunluğuna ilişkin ifadelerin önemi hakkında ne düşünülmektedir?
3. Okul öncesi eğitim alan 5-6 grubu çocukların ebeveynlerinin okula hazırbulunuşluk davranışlarının önem sırası aile eğitimiyle değişmekte midir?
4. Okul öncesi kurumlara devam eden 5-6 yaş grubu çocukların ebeveynlerinin aile eğitimine katılmaları, onların okul olgunluğu ile ilgili görüşlerini etkilemekte midir?

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Mersin il merkezi Yenişehir ilçesindeki okul öncesi eğitim almış olan 5-6 yaş grubu çocukların velileri oluşturmaktadır. Çalışma grubunda, kolay ulaşılabilirlik faktörü dikkate alınarak seçilmiş olan Mersin il merkezi Yenişehir ilçesindeki resmi bir bağımsız anaokulunun gönüllü 18 velisi yer almaktadır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama araçlarından tarama modelleri içinden anket tekniği seçilmiştir. Araştırmada, veri toplama aracı olarak; Ülkü (2007) tarafından geliştirilmiş olan "Velilerin ve Öğretmenlerinin Çocukların Okul Olgunlukları Hakkındaki Görüşleri Anketi" kullanılmıştır. Bu anket literatür taramaları, yurt içi ve yurt dışında yapılan araştırmalar ve 1993 Ulusal Ev Eğitimi Anketi (screener, school readiness and school safety and discipline) temel alınarak hazırlanmış ve uzman görüşleri ile pilot uygulama verileri doğrultusunda son şekli verilerek oluşturulmuştur.

Anket iki bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler kişisel bilgi formu ve okula hazır bulunuşluk ve okul olgunluğu ile ilgili soruların olduğu bölümdür. Kişisel bilgi formunda yaş, cinsiyet, anne-babanın eğitim durumu, anne-babanın çocukla birlikteliği ve öz-üvey durumu, aylık ortalama gelir gibi sorulara yer verilmiştir. Anketteki okula hazırbulunuşlukla ilgili soruların olduğu bölümünde okula hazırbulunuşlukla ilgili davranışları önem sırasına koymaları açısından dördümlü likert tipi dereceli skala (hiç önemli değil, bazen önemli, önemli, çok önemli) kullanılmıştır. Böylelikle her bir davranış durumunun ne derece önemli olarak görüldüğü tespit edilmeye çalışılmıştır. Okul olgunluğu ile ilgili ifadelerin önemli olup olmadığı konusunda veli görüşlerini belirlemek amacıyla olan bölümde ise ikili dereceli skala (evet, hayır) kullanılarak cevaplar alınmaktadır. Bu bölümde velilere çocukların ilkökula başlamada belirlenen 29 durumun etkili olup olmadığı sorulmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Öncelikle örneklem grubunun seçildiği Mersin il merkezi Yenişehir ilçesindeki resmi bir bağımsız anaokulunun yöneticisiyle görüşülmüştür. Daha sonra bu anaokulundaki 5-6 yaş grubu çocukların velileriyle bir toplantı yapılmış ve araştırma hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Bu araştırmada örnekleme alınan velilere okula başlama ve okul olgunluğu konusunda eğitim verileceği, uygulanacak olan anketin eğitim öncesinde ve eğitim sonrasında olmak üzere aynı anketlerin iki kez uygulanacağı belirtilmiştir. Bu bilgilendirmeden sonra araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 5-6 yaş grubu çocukların ebeveynleri örnekleme alınmıştır (n:18). Örneklem grubuna alınan ebeveynlere anketler bireysel olarak araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Elde edilen verileri analiz ederken, katılımcıların okula hazırbulunuşlukla ilgili davranışları önem sırasına koydukları bölümde hiç önemli değil için 1 puan, bazen önemli için 2 puan, önemli için 3 puan, çok önemli için 4 puan olarak puanlandırılmıştır. Okul olgunluğu ile ilgili ifadelerin önemli olup olmadığı konusunda veli görüşleri değerlendirilirken evet cevabına 1 puan, hayır cevabına 2 puan verilerek değerlendirme yapılmıştır. Sonuçlar analiz edildikten sonra elde edilen veriler doğrultusunda katılımcılara okula başlama ve okul olgunluğu konusunda eğitim verilmiştir. Eğitimin bitiminde anketler tekrardan uygulanarak sonuçlar bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS 20 programı ile analiz edilmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan ebeveynlerin kişisel özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Örneklem alınan ebeveynlere ilişkin demografik veriler

Demografik değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	17	94.40
	Erkek	1	5.60
Yaş	25-29 yaş	1	5.60
	30-34 yaş	8	44.40
	35-39 yaş	2	11.10
	40-45 yaş	7	38.90
Anne baba birlikteliği	Birlikte	17	94.40
	Ayrı	1	5.60
Çocuk sayısı	1 çocuk	5	27.80
	2 çocuk	10	55.60
	3 çocuk	2	11.10
	4 çocuk	1	5.60
Evdeki birey sayısı	8 ve daha fazla	1	5.60
	4-5 kişi	12	66.70
	3 kişi	5	27.80
Annenin eğitim durumu	İlkokul	3	16.70
	Ortaokul	3	16.70
	Lise	8	44.40
	Lisans	4	22.20
Babanın eğitim durumu	İlkokul	3	16.70
	Ortaokul	3	16.70
	Lise	5	27.80
	Lisans	5	27.80
	Yüksek lisans	2	11.10

Turkish Studies

Babanın mesleği	İşçi	3	16.70
	Memur	3	16.70
	Esnaf	3	16.70
	Serbest meslek	4	22.20
	Diğer	5	27.80
Annenin mesleği	Ev hanımı	13	72.20
	Memur	3	16.70
	Esnaf	1	5.60
	Öğretmen	1	5.60
Gelir durumu	1001-2000 TL	7	38.90
	2001-3000 TL	3	16.70
	3001-4000 TL	3	16.70
	4001-5000 TL	2	11.10
	5001-6000 TL	1	5.60
	6001-7000 TL	1	5.60
	7001 TL ve üzeri	1	5.60

Araştırmaya katılan 18 ebeveynden sadece 1 tanesi erkek, 17'si kadın olup eşlerden birisi dışındaki tüm ebeveynler birlikte yaşamaktadır. Birlikte yaşamayan eş ölüm nedeniyle ayrıdır. Araştırmaya katılan ebeveynlerin çocukları, öz çocuklarıdır. Ebeveynlerin yaş aralıklarına bakıldığında, 30-34 (%44.40) ve 40-45 yaş (%38.90) aralığında oldukları görülmektedir. Ebeveynlerin çoğunluğu iki çocuğa sahiptir (%55.60). Bu doğrultuda ailede 4-5 kişi yaşamaktadır. Annelerin çoğunluğu lise (%44.40) mezunu iken, babaların çoğunluğu lise (%27.80) veya lisans (%27.80) mezunudur. Babaların çoğunluğu serbest meslek (%22.20) veya diğer (%27.80) meslek grubunda çalışırken annelerin çoğunluğu ev hanımıdır (%72.20). Gelir durumları açısından değerlendirildiğinde ailelerin çoğunluğunun aylık geliri 1001-2000 TL'dir (%38.90).

Araştırmaya katılan ebeveynlerin okul olgunluğuna ilişkin görüşleri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Davranışların çocuğun okula hazır bulunuşluk ile ilişkisine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

Davranışlar	Hiç önemli değil		Bazen önemli		Önemli		Çok önemli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Çocuğun okula giderken istekli olması					8	44.4	10	55.6
2. Çocuğun okul hakkında olumsuz düşüncelerinin olması			1	5.6	8	44.4	9	50.0
3. Çocuğun 20'ye kadar sayıları tanması			4	22.2	11	61.1	3	16.7
4. Çocuğun okul arkadaşlarının olması					6	33.3	12	66.7
5. Çocuğun bazı kelimeleri okuyabilmesi	4	22.2	2	11.1	8	44.4	4	22.2
6. Çocuğun yeni okul ortamından memnun olması					5	27.8	13	72.2
7. Ailenin çocuğun yeni okul ortamından memnun olması					5	27.8	13	72.2
8. Çocuğun okulu ödül olarak görmesi	1	5.6	3	16.7	11	61.1	3	16.7
9. Çocuğun alışılmış okul düzenine uyması			1	5.6	12	66.7	5	27.8
10. Öğretmenin çocuğun okuldaki sosyal hayatından(okul ortamı) memnun olması					9	50.0	9	50.0
11. Çocuğun ders programından (okuldaki akademik programdan) memnun olması			1	5.6	10	55.6	7	38.9
12. Ailelerin çocuğun tüm gün okula gitmesinden mutlu olmaları	7	38.9	1	5.6	8	44.4	2	11.1
13. Çocuğun okulda yapılan çalışmalarını ailesine göstermesi					5	27.8	13	72.2
14. Öğretmenin çocuğun ders (akademik) başarısından memnun olması					6	33.3	12	66.7
15. Ailelerin çocuğun ders (akademik) başarısından memnun olması			2	11.1	6	33.3	10	55.6
16. Çocuğun okula giderken ailesinden kolayca ayrılması					8	44.4	10	55.6
17. Çocuğun bazı kelimeleri yazması	5	27.8	3	16.7	7	38.9	3	16.7
18. Çocuğun öğretmenin yüksek sesle konuşmasından ya da bağırmasından korkması					4	22.2	14	77.8
19. Çocuğun uyandığında okul kıyafetini giymek istemesi	1	5.6	1	5.6	10	55.6	6	33.3
20. Çocuğun sınıfta nerde yer alacağını bilmesi (nerede ne yapması gerektiğini bilmesi, sınıf kurallarına uyması)					4	22.2	14	77.8

Tablo 2’de ebeveynlerin okul olgunluğu ile doğrudan ilgili davranışları önem sırasına koydukları görülmektedir. Tabloya baktığımızda, davranışların çoğunlukla önemli veya çok önemli şeklinde ifade edilmiştir. Ancak çocuğun bazı maddeleri okuyabilmesi maddesini ebeveynlerin %22.2’si, çocuğun bazı kelimeleri yazması maddesini %27.8’i ve ailelerin tüm gün çocuğun okula gitmesinden mutlu olması maddesini %38.9’u "hiç önemli" değil şeklinde cevaplandırmıştır. Bu sonuç okul öncesinde okuma yazma öğretimi yapılmadığının vurgulanmasıyla ilgili olabilir. Diğer taraftan ailelerin çocuğun okula gitmesinin mutlu olması ile ilgili sonuç ebeveynlerin okula hazır bulunuşluğu daha çok çocuk açısından değerlendirmeleriyle ilişkilendirilebilir.

Çocuğun okula hazır bulunuşluk düzeyi okula uyumunu etkiler. Okula uyum sürecinin sorunsuz geçmesi için çocuğun fiziksel, sosyal-duygusal, bilişsel, dil gelişiminde yeterli olgunluğa ulaşması gerekmektedir (TED, 2010).

Ebeveynlerin okul hazırbulunuşluk ile ilgili davranışlara önem verme durumlarıyla ilgili düşüncelerine ilişkin ön test ve son test puan ortalamalarına ilişkin bulgular Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Ebeveynlerin Okul Hazırbulunuşluk ile İlgili Davranışlara Önem Verme Durumlarıyla İlgili Düşüncelerine İlişkin Ön Test ve Son Test Puanlarının Ortalamasının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Gruplar	n	X	s.s	s.d	t	p
Öntest toplam puan	18	65.50	7.43	17	.681	0.50
Sontest toplam puan	18	66.50	5.40			

Tablo 3 incelendiğinde [$t_{17}=.681, p>.05$] olduğu görülmektedir. Bu bulgu ön test ve son test toplam puanlarının ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir (Büyüköztürk, 2007). Ebeveynlerin okul hazırbulunuşluğu ile ilgili davranışları sıralamalarında bir miktar olumlu yönde gelişme sağlanmasına karşın, farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Bu durumun ebeveynlerin çocuklarının bir yıldır okul öncesi eğitimi almalarıyla ve ön testlerin Haziran ayında ve son testlerin ise Eylül ayında uygulanması sonucu aradan geçen zamanla ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Ebeveynlerin eğitim öncesi ve sonrasında okul olgunluğu ile ilgili ifadeleri önemli bulup bulmadıklarına ilişkin veriler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Okul olgunluğu için önemli olan ifadelere ilişkin frekans ve yüzde değerleri

Okul olgunluğu açısından	ÖNTEST				SONTEST			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Çocuğun ismini yazabilmesi.	7	38.9	11	61.1	7	38.9	11	61.1
2.Çocuğun düğmelerini ilikleyebilmesi.	16	88.9	2	11.1	15	83.3	3	16.7
3.Çocuğun konuşmalarının anlaşılabilirliği	18	100.0	0	0	18	100.0	0	0
4. Çocuğun farklı insanlarla ilişki kurabilmesi.	18	100.0	0	11.1	16	88.9	2	11.1
5. Çocuğun problemlere çözüm bulabilmesi.	18	100.0	0	22.2	14	77.8	4	22.2
6. Çocuğun başladığı işi bitirmek için çaba harcaması.	18	100.0	0	11.1	16	88.9	2	11.1
7. Çocuğun duygu ve düşüncelerini ifade etme yollarını bilmesi.	18	100.0	0	5.6	17	94.4	1	5.6
8. Çocuğun başkalarını dinlemesi.	17	94.4	1	5.6	17	94.4	1	5.6
9. Çocuğun kuralları anlaması, kabul etmesi ve yerine getirmesi.	18	100.0	0	0	18	100.0	0	0
10. Çocuğun paylaşma, yardımlaşma, bekleme gibi olumlu sosyal ilişkileri kurabilmesi.	17	94.4	1	5.6	17	94.4	1	5.6
11. Çocuğun nesnelere, resimleri görsel olarak eşleştirebilmesi.	16	88.9	2	11.1	18	100.0	0	0
12. Çocuğun sayıları tanıması.	12	66.7	6	33.3	13	72.2	5	27.8
13. Çocuğun temel fiziksel gereksinimleri bağımsız olarak karşılayabilmesi.	18	100.0	0	0	18	100.0	0	0
14. Çocuğun sorumluluk alması ve sorumluluklarını yerine getirmesi.	18	100.0	0	0	16	88.9	2	11.1
15. Kız çocukları erkek çocuklarına göre akademik ve fiziksel olarak daha ileride olması.	9	50.0	9	50.0	7	38.9	11	61.1
16.Çocuğun kalemi uygun bir şekilde tutabilmesi.	15	83.3	3	16.7	16	88.9	2	11.1
17.Çocuğun çoğunlukla resim ya da yazılarında karalama yapması.	12	66.7	6	33.3	15	83.3	3	16.7
18. Çocuğun dikkat süresi.	17	94.4	1	5.6	17	94.4	1	5.6
19. Çocuğun yaşı (takvim yaşı).	16	88.9	2	11.1	17	94.4	1	5.6
20.Çocuğun fiziksel olgunluğa ulaşabilmesi.	18	100.0	0	0	17	94.4	1	5.6
21. Çocuğun zihinsel olgunluğa ulaşabilmesi.	17	94.4	1	5.6	18	100.0	0	0
22. Okul korkusu olması.	14	77.8	4	22.2	15	83.3	3	16.7
23. Okul ortamı.	18	100.0	0	0	18	100.0	0	0
24. Öğretmen bir etkendir.	18	100.0	0	0	18	100.0	0	0
25. Çocuğun okulöncesi eğitim alıp almaması.	15	83.3	3	16.7	15	83.3	3	16.7
26. Anne babanın çocuğunun eğitimini takip etmesi.	18	100.0	0	0	18	100.0	0	0
27. Çocuğun bazı harfleri yazması ve okuması.	6	33.3	12	66.7	8	44.4	10	55.6
28. Çocuğun renkleri ayırt etmesi.	18	100.0	0	0	18	100.0	0	0
29.Öğretmen –veli iletişimi.	18	100.0	0	0	18	100.0	0	0

Turkish Studies

Tablo 4'te ilkokula başlamada etkili olan ifadelere yer verilmiştir. Bu ifadelerin okul olgunluğu ile ilişkisine verilen yanıtlar incelendiğinde ebeveynlerden %50'si çocuğun ismini yazabilmesinin önemli olmadığını düşünmektedir. Ebeveynlerin ikinci sırada en az önemli bulduğu madde ise "Çocuğun bazı harfleri yazması ve okuması"dır. Bu durum okul öncesi eğitimde okuma yazma eğitimine yer verilmediğinin sıklıkla vurgulanmasıyla ilişkili olabileceği düşünülmektedir. "Çocuğun konuşmalarının anlaşılabilirliği", "Çocuğun kuralları anlaması, kabul etmesi ve yerine getirmesi", "Çocuğun temel fiziksel gereksinimleri bağımsız olarak karşılayabilmesi", "Okul ortamı", " Öğretmen bir etkidir", " Anne babanın çocuğunun eğitimini takip etmesi", " Çocuğun renkleri ayırt etmesi" ve " Öğretmen –veli iletişimi" ifadeleri hem ön testlerde hem son testlerde ebeveynlerin tamamı tarafından okul olgunluğu açısından önemli olduğu belirtilmiştir. Çocuğun okula hazır olmasında kendini rahatlıkla ifade etmesi, çocukları anlaması ve kurallara uyması ve gereksinimlerini kendi başına karşılaması önemlidir. Ülkemizde yaş, ilkokula başlama kriteri olarak görülebilmektedir. Ancak bireysel farklılıkların olabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır. Değerlendirmeler sonucunda hazır olduğu kanaatine varılan çocuğun ilköğretime geçmesinde bir sakınca yoktur (Oktay ve Unutkan, 2006, 350). Çocuğun okula hazır olmasının yanı sıra öğretmenler de bu süreci etkileyebilmektedir. Aileler ise çocuklarının okuma yazma becerileri üzerinde önemli rol oynamaktadır (Weigel vd., 2010). Çocukların okuma yazma becerisini desteklemek için ev ve okul arasındaki işbirliğinin artırılması gerektiğinden söz edilmektedir (Feiler vd., 2007; Massetti, 2009). Elde edilen bu bulgulara bakıldığında, ebeveynlerin ilkokula hazır olma konusunda bilgili oldukları söylenebilir.

Ebeveynlerin veli eğitimi öncesinde ve sonrasında ilkokula başlamada etkili olan ifadeleri önemli bulup bulmadıklarına ilişkin veriler Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5. Ebeveynlerin İlkokula Başlamada Etkili Olan İfadelere İlişkin Ön Test ve Son Test Puanlarının Ortalamasının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Gruplar	n	X	s.s	s.d	t	P
Öntest toplam puan	18	32.22	2.04	17	1.014	0.32
Sontest toplam puan	18	33.05	2.62			

Tablo 5 incelendiğinde [$t_{17}=1.014, p>.05$] olduğu görülmektedir. Bu bulgu ön test ve son test toplam puanlarının ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir (Büyüköztürk, 2007). Ebeveynlerin ilkokula başlamada etkili olan ifadelere ilişkin ön test ve son test toplam puanları arasında bir miktar puan artışı olmasına karşın elde edilen bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır. Bu durumun öntest ve sontest uygulama süreleri arasında geçen zamanla ve çocukların bir yıl süreyle aldığı okul öncesi eğitimin ve okul öncesi eğitimde yer verilen aile katılımıyla ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Ön testler Haziran ayında son testler ise Eylül ayında uygulanmış olduğundan, geçen bu zaman aralığında veliler verilen bilgileri unutmüş olabilirler.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, okul öncesi eğitim alan 5-6 yaş grubu çocukların velilerinin okula hazırbulunuşluk davranışları ve okul olgunluğu ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmış olup aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Ebeveynlerin okul olgunluğu ile doğrudan ilgili davranışları önem sırasına koydukları, davranışları çoğunlukla önemli veya çok önemli şekilde belirttikleri görülmüştür. Ancak çocuğun bazı maddeleri okuyabilmesi maddesini ebeveynlerin %22.2'si, çocuğun bazı kelimeleri yazması maddesini %27.8'i ve ailelerin tüm gün çocuğun okula gitmesinden mutlu olması maddesini %38.9'u "hiç önemli" değil şeklinde cevaplandırmıştır.

Ebeveynlerin okula hazır bulunuşlukla ilgili davranışları önem sırasına koyma açısından ön test ve son test toplam puanlarının ortalaması arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir [t17=.681, $p>.05$]. Ebeveynlerin okul hazırbulunuşluğu ile ilgili davranışları sıralamalarında bir miktar olumlu yönde gelişme sağlanmasına karşın farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunamamıştır.

İlkokula başlamada etkili olan ifadelerin okul olgunluğu ile ilişkisine verilen yanıtlar incelendiğinde ebeveynlerden %50'si çocuğun ismini yazabilmesinin önemli olmadığını düşünmüştür. Ebeveynlerin ikinci sırada en az önemli bulduğu madde ise "Çocuğun bazı harfleri yazması ve okuması"dır. "Çocuğun konuşmalarının anlaşılabilirliği", "Çocuğun kuralları anlaması, kabul etmesi ve yerine getirmesi", "Çocuğun temel fiziksel gereksinimleri bağımsız olarak karşılayabilmesi", "Okul ortamı", " Öğretmen bir etkendir", " Anne babanın çocuğunun eğitimini takip etmesi", "Çocuğun renkleri ayırt etmesi" ve "Öğretmen-veli iletişimi" ifadeleri ön test ve son testlerde ebeveynlerin tamamı tarafından okul olgunluğu açısından önemli olduğu belirtilmiştir.

Ebeveynlerin ilkokula başlamada etkili olan ve okul olgunluğu açısından önemli buldukları ifadelerin ebeveyn eğitimi öncesinde ve sonrasında farklılaşıp farklılaşmadığı değerlendirilmiş ve farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir [t17=1.014, $p>.05$].

Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda araştırmacılara ve uygulamaya yönelik şu öneriler getirilmiştir:

Araştırmacılara yönelik öneriler;

- Sosyoekonomik düzey dikkate alınarak, aynı araştırma yürütülebilir.
- Yapılan bu araştırmanın, daha geniş bir örneklem grubuyla yapılması daha yararlı sonuçlar ortaya koyabilir.
- Çeşitli sosyoekonomik düzeydeki okullardaki veliler ile resmi ve özel kurumlar karşılaştırılabilir.

Uygulamaya yönelik öneriler;

- Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerine, velilere okul olgunluğu ve ilköğretime geçiş ile ilgili, eğitimler verilmeli ve bu geçiş dönemi hakkında bilinçlendirilmelidir.
- Okullarda ilkokula uyum çalışmalarına önem verilmelidir.
- İlkokula başlamadan tüm çocukların okul olgunluğu değerlendirilmeli, yeterli düzeydeyse ilkokula başlaması sağlanmalıdır.

• Ailelere yönelik olarak okula geçiş dönemi hakkında bilgilendirme toplantıları yapılmalı, aile ile iletişimde bulunulmalıdır

KAYNAKÇA

- Akay, D. & Ceylan, R. (2017). Anaokulu ve İlkokul Birinci Sınıf Devam Eden 60-71 Aylık Çocukların Zihinsel-Dil Gelişimleri Açısından İlkokula Hazır Oluş Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 12/18, p. 21-34 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12090> ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY
- Arı, A. & Özcan, E. (2014). Birinci sınıf öğrencilerinin okul olgunluğu düzeylerinin, okuma yazmayı öğrenmelerine etkisi, 23. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 04-06 Eylül 2014, Kocaeli Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kocaeli.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı istatistik, araştırma deseni, spss uygulamaları ve yorum*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Feiler, A., Andrews, J., Greenhough P., Hughes, M., Johnson, D., Scanlan, M. & Ching Yee, W. (2007). *Improving Primary Literacy Linking Home And School*. New York: Routledge Taylor And Francis Group.
- Gündüz, F. & Çalışkan, M. 60-66, 66-72, 72-84 Aylık Çocukların Okul Olgunluk ve Okuma Yazma Becerilerini Kazanma Düzeylerinin İncelenmesi. *TurkishStudies - International Periodical ForThe Languages, Literatureand History of Turkish orTurkic* Volume 8/8 Summer 2013, p. 379-398, ANKARA-TURKEY.
- Massetti, G. M. (2009). Enhancing emergent literacy skills of preschoolers from low-income environments through a classroom-based approach. *School Psychology Review*, 38(4), 554-569.
- McBryde, C., Ziviani, J. & Cuskelly, M. (2004). School readiness and factors that influence decision making. *Occupational Therapy International*, 11, (4), 193-208.
- Ogelman, H. G., Seçer, Z., Gündoğan, A. & Bademci, D. (2015). Çocukların okula uyumu ve öğretmen ilişkileri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 1-17.
- Oktay A. & Unutkan Ö. P. (2006). Marmara ilköğretime hazır oluş ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu, 1. Uluslar arası Okul Öncesi Eğitim Kongresi, Bildiri Kitabı, 1. Cilt, s. 336-352, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Şimşek-Çetin, Ö., Bay, D. N. & Alisinanoğlu, F. (2014). Ebeveyn Okuma İnanç Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama çalışması. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 9/2 Winter 2014, p. 1441-1458, ANKARA-TURKEY
- TED. (2010). *Anne Baba Okulu 0-12 Yaş*. Aydın: TED Aydın Koleji Yayınları.
- Ülkü, B. Ü. (2007). Anasınıfı ve ilköğretim 1. sınıfa devam eden çocukların velileri ve öğretmenlerinin, çocukların okul olgunluğu hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana.

-
- Weigel, D. J., Martin, S. S. & Bennett, K. K. (2010). Pathways to literacy: Connections between family assets and preschool children's emergent literacy skills. *Journal Of Early Childhood Research*, 8(1), 5-22.
- Yolcu, S. & Tanış, H. M. (2014). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum düzeylerini etkileyen değişkenlerin incelenmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 130-141.